

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 1—155—62.
Postatakarékpénztári cseikszáma: 25.183.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési átlak, a m. kir. földmívelésügyi minis-
ter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági elő-
adások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4,
félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 37. szám.

Szeptember hó 13.

Gereblye

Ismeretes, hogy a görög Metaxas-kormány — a fenyegető vörös veszedelmet elhárítandó — a közelmúltban felfozlatta a politikai pártokat, megszüntette a parlament működését és diktatórikus módon gyakorolja a hatalmat. A kormány most hatalmas reformokat készít elő, hogy újdón a belső elégedetlenséget levegőre. Ezek a reformok sok tekintetben hasonlóak lesznek azokhoz, amelyeket az utóbbi években Olaszország és a Német Birodalom hajtott végre. A kormány nevéstízekkedés elősorbán az utóbbi nevéstízek helyettesítését javításra irányulnak. Már törvénybe is iktatták a kollektív munkabérszerződés kötésének kötelezettségét, amely magasabb bért biztosít a munkásnak és megakadályozza munkaejének kiszáradását. Új uszortörvény is hoztak az élelmiszerárak megakadályozására. A népjóléti miniszter német mintára új segítőket szervezett, melyhez az állam egyelőre 500 millió drachmával járul hozzá. A pénzügyminisztérium nagyszabású adóreformot tervez, amelynek az a célja, hogy a közteherviselés terén a kisemberek hátrányára mutatkozó aránytalanságokat kiegyenlítse. A mezőgazdaságot pedig a termelés átszervezésével és új termelői körök beiktatásával igyekszik segíteni.

A lengyel parasztság az utóbbi időben erősen mozogódik, melynek az a célja, hogy az agrárreformok végrehajtása, mely egy idő óta elalyllyult, meggyorsuljon. Az 1925. évi törvény ugyanis előírta, hogy évente kb. 400.000 kat. hold nagybirtoknak kell szétosztásra kerülni tíz éven keresztül. Ezt a reformot azonban csak egyötöd részben vitték keresztül, s így nem sikerült az egészségtelen törpebirtokok nagy számát a kívánt mértékben apasztani. A 3/4 k. holdnál kisebb birtokok száma még ma is meghaladja az egy milliót, sőt egyes vidékeken apadás helyett állandó emelkedés észlelhető. A kormány most megígérte, hogy a jövő évben a nagybirtokok kisajátítását a törvényben előírt terület háromszorosára emeli, remélve attól az elégedetlenségtől, amit a parasztság lecsendesítését.

A német statisztikai hivatal egyik számából érdekes megállapításokat olvashatunk a magyar gazdasági helyzetéről. Eszerint mind az ipari, mind a mezőgazdasági termelés jelentős emelkedést mutat. A termelési ágak nagyrésze már kiheverte a válság okozta károsodást, az igazi egyensúly azonban még nem állt helyre. Az iparosodás szépen halad előre, a mezőgazdaságot azonban állandó ellenmozgódásra kényszeríti a demográfia terén európai szintű ural-

kodó bizonytalanság. Az adósságok kérdésének rendezése, a szabad fizetési és hitelgarancia helyreállítása a külfölddel szemben, valamint a valutaviszonyok szabályozása olyan fel-

adatok, amelyeket Magyarország egyedül aligha lesz képes megoldani. A függő kérdések megoldására többnyire olyan gazdaságpolitikát tartanak szükségesnek, amely iparosítás he-

lyet inkább a mezőgazdaság fejlesztésére törekszik. Ehhez tartoznak a földreform is, mely a belső szociális feszültség kiegyenlítését is kedvezően befolyásolja.

A honvédség dicsérete...

A miniszterelnök és hadügyminiszter a honvédségről

Kell-e hazáját szerető igaz magyar ember előtt a honvédséget dicsérni? A mi vérünkkel való fiainkat, akik ennek a vérsere csontkötött magyar hazának tisztatekintetű és rugalmas legényei, jelennek biztosítói és jövőjének erős karu és akaratú letéteményesei!

Ugy-e nem? Ugy van vele minden magyar férfi, mint a hites feleségével. Nem beszél róla, de szereti és becsuli, mint a saját életét. A magyar honvédség nem beszéd tárgya, hanem érzés és meggyőződés dolga. Hallgatolagos kincsünk. Erőnk, reményünk. A jelenünk talpköve, a jövőnk záloga.

Mégis jólesik, ha a legilletékesebbek jó véleményét halljuk a honvédségről.

Most eszokorba kötünk néhányat.

A honvéd az ország boldogulásának órá

Gömbös Gyula miniszterelnök a honvédelmi tárca vezetése alól történt felmentése alkalmával a m. kir. honvédséghez a következő búcsuszózatot intézte:

Az alkotó Mussolini

A duce egy római középület alapkövét helyezi el

Bajtársak!

Legfelsőbb Hadurunk kérésemre a honvédelmi minisztérium vezetése alól felmenteni kegyeskedett.

Hét évig küzdöttem és munkálkodtam veletek, ki magam is köztetek nőttem fel. A munka és a hivatás, mint a honvéd vége, nehéz, de magasztos és dicsőséges, mert a honvéd az ország boldogulásának órá és jövőjének letéteményese. Ára sok a teendő, mert — ugyiszólván — a semmiből nőttünk fel. Megfizettünk munkára van tehát szükség.

Bajtársak! Ezt soha ne feledjétek! Én sem felejtém el és rátok gondolok, mert tovább is a honvédség maradtok.

GÖMBÖS GYULA s. k.

Ez a fegyveres erő teljeseen egy a nemzettel

Somkuthy József, az új hadügyminiszter pedig, amikor a saját munkáit először fogadta, így nyilatkozott a fegyveres erőről:

— Az a feladat, amely a honvédelmi miniszteri tárca vezetésével reám hárul, nagyon szép és joggal

sarkalhatja annak az ambícióit, aki e tárca ügykörének vezetésére vállalkozik. Azonban kétségtelenül nem könnyű az, amire a honvédelmi miniszter vállalkozik, mert a békeszerződés és az ország anyagi ereje által szűkre szabott keretek között kénytelen a maroknyi magyar fegyveres erőt a korszerű színvonalon fenntartani. Egy ezerestendő dicsőséges katonai mult hagyományai tették lehetővé azt, hogy azoknak a fáradozása, akik legjobban tehetségüket beleadván, törekedtek az elmúlt 18 esztendő alatt honvédségünk mai színvonalá felé, azzal az eredménnyel járt, hogy

az a maroknyi hadsereg ma nemcsak az ország közvéleménye, hanem az egész európai közvélemény előtt megbecsült tényező.

Örvendek, hogy ez a fegyveres erő teljeseen egy a nemzettel s ezt, amint átérzi teljes mértékben a honvédség minden egyes tagja, annyira átérzi a magyar polgári társadalom is.

A katonai szolgálattal e megcsonkított országban nem terhelhető kötelezettségnek, hanem magasabbrendű hivatásnak kell tekinteni.

Kiváló és nagybecsült hivatali elődömnök, a miniszterelnök urnak, mint honvédelmi miniszternek hét éven át végzett céludatos munkássága teremtette meg azt a helyzetet s emelte a honvédséget arra a színvonalra, amelyre ma mindenki meggyőzővel tekinthet. Ezt a szívós, teljes lélekkel végzett ódaadó munkát kívánom teljes erőmből folytatni.

A Frontharcos-törvény elkészült

A Frontharcos-törvényvel kapcsolatban az új hadügyminiszter a következő kijelentést tette:

— Tudatában vagyok annak, hogy a katonai szolgálattal nép- és nemzetszervező hivatás van és különös gondot kívánok fordítani arra, hogy a honvédség ezt a hivatást a jövőben is teljes mértékben teljesítse. Reszletes programot e pillanatban nem kívánok adni, csak arra akarok rámutatni, hogy a törvényhozás előváman terjesztett a Frontharcos-törvénytervezet, amelyet a minisztérium

rium törvényelőkészítő osztálya már kidolgozott s amely a társmiszteriumokkal való meg tárgyalás után kerül az arra hivatott alkotmányos tényezők elé.

— Eddigi tapasztalataim alapján szinte feleslegesnek tartom, hogy a sajtót a honvédséget érintő kérdések megértő tárgyalására kérjem. Meg vagyok győződve arról, hogy ezeknek a kérdéseknek kezelésénél pártkülönbség nincs és ez a tény a magyar sajtó munkásságában is kifejezésre jut.

Sónyi Hugó gyalogsági tábornok a honvédség főparancsnoka

E cikkünkkel kapcsolatban közöljük, hogy a Kormányzó Shoy István honvédségi főparancsnokot felmentette és utódjául Sónyi Hugó altábornagyot nevezte ki. Ugyanakkor Shoy Istvánnak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta, Somkuthy József honvédelmi minisztert tüzettség, Sónyi Hugót, a honvédség új parancsnokát, gyalogsági tábornokká nevezte ki.

Romanelli ezredes

Kedves, szívünk szerint való vendégünk távoztát el az alacsony, törekeny alakú, de nagyon szemű Romanelli ezredes, akinek neve fogalom marad a magyar lélekben, valamely a hála virága díszíti s a megbecsülés koszorúját kötheti belébe.

Amig itt volt köztünk s fokozott figyelem vette körül, és meleg rajongás övezte, nem írtunk róla. Talán kicsiny és élenyszó lett volna a hangunk, hiszen a Kormányzó személyén kezdve a nemzet legjobbjai igyekeztek kedvében járni, s titkelt feledhetlenné tenni. Hogy el távoztát, mégsem engedhetjük el bucsú nélkül, amelyet megilletődötten küldünk utána.

Budavár visszafoglalásának emlékművére jött ide a nagylelkű olasz barátunk, hogy részt kérjen a magyar ünnepből, mint ahogy nála semmi jobban a magyar fájdalom meg nem érezte.

Csak egy jelenetét mondjuk el az ő ténylegésének.

A komján alatt, a júniusi forradalom vérforgása után és száznegyvenöt éves születésnapján Szamuely leányai, a budapesti terrorfik, a Batthyány-palota közelében, az Andrásy-ut és Körut kereszteződésénél álltak meg az okasztóik, hogy a hős ludovikásokat és tisztjeiket felhúzzák rájuk. Budapest jobbjairól lóki borzadába húzódtak lakásuk sötét mélyére, és szemüket irtózáttal hunyták le:

— Te jó Isten, hát ez is megtörténhetik?

De nem történt meg.

Az Abázia kávéház előtt megállt Romanelli ezredes egyetlen kísérőjével. A harmadik a gépfegyverük volt, amelyet a kőhérlegényekre szegezték.

A ludovikások megszabadultak.

Mi pedig meghatottan bucsúznak a kedves, a hős, a megértő Romanelli ezredesétől...

Háromnapos minisztertanács

Szeptember 9-én kezdődött meg az a háromnapos minisztertanács, amely az összeülő parlament elé kerülő első törvényjavaslatok tervezetét tárgyalta. A földmivélségi tárca keretében, mint előkészített anyag sorra került az Alföld öntözésén és fásításán kívüli a hegyközségi törvény, a mezőgazdasági kamarák átszervezéséről szóló törvényjavaslat és a gazdasági javaslat tárgyalása. A minisztertanácsot Durányi Kálmán helyettes miniszterelnök vezette.

Az angol király útutafazói Budapesten

Kisasszony napján átutazott a magyar fővárosra VIII. Edward angol király, aki ez alkalommal már harmadszor fordult meg Budapesten. Azon a különvonalon érkezett, amelyet Kemal Ataturk török államfő ajánlott fel a hatalmas brit birodalom urának. VIII. Edward csak hatvanöt percet töltött a Keleti pályaudvaron, de ez a rövid idő is elég volt arra, hogy még mélyebben írja nevét a magyar nemzet szívébe.

Vidáman, napbarnitott arccal, csillogó szemekkel szállt le, hogy a magyar hivatalos urak hódolatát és üdvözlését fogadja és

szemmel láthatóan jólesően érintette az a szeretet és meleg fogadtatás, amelyben részesítették, amikor harmadszor is hazánk földjére lépett.

A magyar uraktól az angol király azíránt érdeklődött, hogy még mindig olyan szép és vidám-e Budapest, mint akkor volt, amikor walesi herceg korában itt járt?

Bárciházi Bárczy István államtitkárhoz pedig e kérdéssel fordult: — Milyen volt a természet az idén Magyarországon?

Majd bővebben érdeklődött Magyarország gazdasági helyzetéről.

Végül a király rendelkezésére magyar péksüteményt, kenyereket, őszibarackot és egyéb gyümölcsöket vittek fel az uralkodó étkezőkocsijába.

A magyar nemzet nagy barátja ezután a megjelentek lelkes éljenzések között Bécs felé folytatta útját.

Hitler helyettese meglátogatta Gömbös Gyulát a szanatóriumban

Hees Rudolf, Hitler birodalmi vezető és kancellár állandó helyettese szeptember 5-én felkereste a szanatórium Gömbös Gyula miniszterelnököt és a német államfő megbízásából, az ő üdvözlését és jókívánásait tolmácsolva, pompás rózsacsokrot adott át a magyar kormány elnökének.

Egyébként a miniszterelnök teljes visszavonultságban végzi utókarját a szanatóriumban. Az orvosi előírás szerint a legfontosabb, hogy teljes nyugalomban és visszavonultságban töltsen napjait és így sem könyvel, sem hírlapokat nem olvashat. Felesége, aki Münchenben maradt, hetenként egyszer-kétszer meglátogatta, amint hogy minden héten egyszer megjelenik előtte a müncheni magyar konzul is és referál a miniszterelnöknek az érdekesebb eseményekről.

A miniszterelnök nagyon jól érzi magát új környezetében. Nagyon rokonszenves előtte Schittenheim Alfréd egyetemi tanár, a szanatórium vezetője, aki a legteljesebb mértékben bizik a miniszterelnök egészségi meliőbb teljes helyreállításában.

Az elmúlt pár nap alatt már frissebb lett a miniszterelnök külseje és a közérzete is javult.

Elzárják a felekezeti iskolákat a magyar anyanyelvű ifjuság elől a románok

Erdélyből a román hatóságoknak olyan intézkedéseiről érkezik ismét híradás, amely a magyarságot törvényben biztosított kisebbségi jogában a legulyosabban sérti. Arról van szó, hogy

lehetetlené akarják tenni még a magyar anyanyelvű ifjuság egy részének is, hogy olyan iskolába iratkozhassék be, ahol anyanyelvén tanulhat.

A román iskolatörvény tudvalegőleg megengedte azt, hogy a tankötelek ifjak felekezeti iskolát látogathassanak, abban az esetben, ha a szülők előzetesen hatósági bizonyítvánnyal igazolják a gyermek anyanyelvét, illetve azt, hogy a gyermek anyanyelve egyezik a felekezeti iskola előadói nyelvvel.

Eddig az volt a gyakorlat, hogy a város vagy község közigazgatási osztálya a szülők nyilatkozata alapján állapította meg a gyermek anyanyelvét és adta ki az erre vonatkozó bizonyítványt. Az idén a román hatóságok ezt a rendelkezést megváltoztatták. A szülőknek igazolniuk kell a faji származást. Abban az esetben pedig,

ha valakinek németes hangzású neve van, a hatóságok a faji származásnak a németet állapítják meg.

aminek következtében magyar anyanyelvű ifjak magyar tanművelési felekezeti iskolába nem iratkozhatnak be. Ez a híradás szomorú állomás abban a harcban, amelyet a magyarság

folytat létéért, nyelvi jogaiért, az elszakított területeken. Bizonyítéka ez annak a ténynek, hogy a románok attól sem riadnak vissza, hogy a

saját törvényeiket is felrúgják,

ha ez újabb eszközök lehet arra, hogy a magyarság még meghagyott jogait tovább nyírálják és számbeli erejét csökkenték.

A svéd király a légiyarkorlatokat figyeli. Előtte távoztal a trónörökös, akinek felesége nemrégben Budapesten tartózkodott.

A Kormányzó látogatása az egri érseknél

Horthy Miklós Kormányzó, felesége és fiának, Horthy Istvánnak, valamint származásának társaságában szeptember 5-én délután Lilla-füred felé Egerbe érkezett Szemrecsányi Lajos dr. érsek, pápai tróniál meglátogatására. Szemrecsányi Lajos dr. érsek palotájának lépcsőházában érkezett a Kormányzó, aki családjával ötórai teát vett részt az érseknél, majd félhét órákor gépkocsiján továbbutazott Budapestre. Az egri székeskáptalan tagjai ebből az alkalomból Kriston Endre püspök vezetésével az érseki palotában tisztelegtek a Kormányzó előtt. A Kormányzó látogatásának híre gyorsan elterjedt a városban és percek alatt több ezer főnyi közönség gyűlt össze az érseki palota környékén. A to-meg távozásakor lelkesen éljenzete és kendőlobogattással üdvözlötte a Kormányzót, aki mosolyogva integezett gépkocsijából.

VILÁGKRÓNIKA

A mérsékelt ellenzéki irányzatú Warszawski Gomiec Rydz-Smigly lengyel hadseregfelelőssel párisi utjával foglalkozva, így ír:

„Ez az ut korántsem puszkapor-szaga, mert a párisi utazás nagymértékben hozzájárul az európai béke biztosításához. Senkinek sem kell attól tartani, hogy újabb európai vérzivatar van készülöben.”

Az egész francia sajtó egyöntetűen azon a véleményen van, hogy a francia kormány Franciaország biztonságának fokozását nem a katonai szolgálati idő felmérésével, hanem a technikai védelmi eszközök minőségét és mennyiségét fokozásával vízi keresztül. Az ugynevezett acfalát a keleti határon még jobban kiépitik és megteszik az intézkedéseket, hogy háború esetén további acfalák gyors megépítése lehetővé váljék. Az erődítmények legénységét kizárólag hivatalos katonákból állítják össze. Az egyik előkelő francia pal aról is tud, hogy a francia léghaderőt a repülőgépek számának nagyarányú fokozásával erősítik meg.

A legfelsőbb osztrák bíróság, az ugynevezett szövetségi törvényszék nagylelkűségi elvi határozatot hozott, amelyben kimondotta, hogy kommunista nem lehet osztrák állampolgár. A linzi rendőrhatóságok néhány hónapja elzött megállapították, hogy egy Oroszországba emigrált osztrák állampolgár, Strasser Richard, nagymennyiségű propagandanyagot és államellenes röpírat küldözget rendszeresen linzi barátainak. A tényállás alapján a linzi törvényszék megfosztotta Strasser Richardot osztrák állampolgárságtól, é azonban egy linzi ügyvéd útján fellebbezést nyújtott be az ítélet ellen, ughyogy az ügy a legfelsőbb bíróság elé került. A szövetségi törvényszék most elutasította a fellebbezést, azzal az indoklással, hogy a bolsevista propaganda nem egyeztethető össze az osztrák állampolgári kötelességekkel.

Avenol népszövetségi főtikár minden valószínűség szerint Rómába utazik. A népszövetségi tiktár úja kapcsolatban van a Népszövetség tanácsának elnökével és a legközelebbi közgyűléssel.

Hivatalos olyan körökben nem nyilatkozhat ugyan Avenol utazásának természetéről, de politikai körökben úgy tudják, hogy az utazás Avenol kezdeményezésére történik és az a célja, hogy a Népszövetség főtikára megérjeda, vajjon Olaszország választásának elmaradása a népszövetségi reform ügyében nem azt jelent-e, hogy a fiasista kormány meg akarja nehezíteni a genfi intézmény átszervezését.

Milyen bevételre számíthat az új gazdasági évben a mezőgazdaság

A Gazdaságkutató Intézet legújabb jelentése alapján az új gazdasági évben a mezőgazdasági helyzet jóvedelmesezős emelkedő irányzatot mutat.

A gabonatermés 6 százalékkal nagyobb, mint 1935-ben s nagyobból ugyannyennyi multa felül a megelőző 5 esztendő termésének átlagát. A kenyérmagvak: a buza és a rozs termése 15, illetve 10 százalékkal nagyobb az átlagtermésnél, a takarmányszámba jövő árpnából és zabból azonban az átlagosnál 5, illetve 7 százalékkal kevesebbet takarítottak be az idén. Az egyéb szántóföldi termelés eredménye is kedvezőbbnek ígérkezik a tavalyinál. A főbb kapások — tengeri, burgonya, kukorica, takarmányrépa, stb. — termésének számszerű becslése még nem adható, de a tavalyi termésnél mindenestre jóval nagyobb lesz.

A zöldség- és gyümölcstermés igen kedvező alakulása a mezőgazdaság helyzetét elsősorban azokon a vidékeken — főleg a Duna-Tiszaközén — befolyásolta kedvezően, ahol ezek termelése divit. A mezőgazdaság egésze szempontjából azonban csak kisebb a jelentősége, mert az ezekből a termékekből várható többletbevétel csupán 10 millió körüli

összege tehető.

A mezőgazdaság helyzetének az 1936—37. gazdasági évben való alakulására a mezőgazdaság várható pénzevétele a döntő. A 40,5 millió q-s szemterményből kereskedelmi forgalomba kerül kb. 14,5 millió q, az előző évi 12,5 millió q-val szemben.

A terméstelelet elsősorban pedig a piacra kerülő nagyobb mennyiség hatását azonos a gabonaművek árnyaltatása ellensúlyozza, ugyohgy az idén kereskedelmi forgalomba kerülő 14,5 millió q gabona várható ellenértéke kb. ugyanakkora lesz, mint az előző évi 12,5 millió mértékű, hacsak a gabonárák nem változnak meg az év folyamán.

A zöldségtermelés értéke körülbelül kétszer akkora lesz, mint tavaly. A főbb lapások: a tengeri, a burgonya, a takarmányrépa, stb. termése az átlagosnál jobbnak ígérkezik. A burgonya egy része, a takarmányrépa, stb. azonban az állattartás hozadékában értékesül. Feltételezhető, hogy a burgonya, tengeri, répa, stb. termés az állattartás és hizálás szükségletét nagyjából fedezni fogja, míg az előző évben 4,2 millió q-s tengeriborzalatra volt szükség.

A lényegesen kisebb sertésállomány és az a körülmény, hogy az 1935—36. évben az olasz kéréslet miatt erőltetett szarvasmarhakivitel a marhahizálás lehetőségeit erősen igénybevette, a levágható állatok mennyiségét lényegesen csökkenteni fogja. Ez a csökkenés a szarvasmarhánál kb. 5—10 százalékra, a sertésnél pedig kb. 20—25 százalékra is tehető.

A mezőgazdaság pénzevétele abban az esetben, ha az augusztus elején érvényes árak az 1936—37. gazdasági év folyamán változatlanok maradnak, az új gazdasági évben előreláthatólag 800 millió pengő körüli összeget fog elérni, ami a megelőző esztendőhöz képest 80 millió pengős többletet jelent, amit azonban további 50 millió pengővel kell arra való tekintettel növelni, hogy az új évben takarmányművek behozatalára előreláthatólag nem fog sor kerülni. Ennek a 130 millió pengős, sőt a válság legrosszabb évével szemben elért 220 millió pengős többletnek a jelentősége öröndetes, noha hangzatosnak kell, hogy a mezőgazdaság pénzevétele még mindig körülbelül 40 százalékkal kisebb lesz az 1928—29. évi 1508 millió pengős pénzevételeinél.

Tervgazdálkodás az országos lötenyésztesben

Irta: Kismányai Micsky Imre, méneskari alezredes, a Debreceni Mentelep parancsnoka.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Kiadásában megjelent meg Kismányai Micsky Imre méneskari alezredes, a Debreceni Mentelep parancsnokánál „Tervgazdálkodás az országos lötenyésztesben” című hézagpótló szakkönyve.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kiadásában megjelent szakkönyv részletesen foglalkozik az ország lötenyésztesének fejlesztési lehetőségeivel a közigazgatás idevonatkozó elősegítő munkásságával, a külföldi lövászárások lebonyolításának kérdésével, magában foglalja továbbá a csikónevelés ismertetését és a csikótornaretek megépítéséhez szükséges adatokat és alaprajzokat. Ez a szakkönyv az Egri Főoktatási Szentnagytudományi könyvtáji uradalmának menésnek irányítására és nevelésére vonatkozó utasítás közlésével kívül még egyéb fontos szakirányú dolgokat is kimerítően tárgyal.

A 100 nyomtatott oldalra terjedő, nagyon esimes kiállítás szakkönyve, tekintettel arra, hogy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kiadásában jelent meg, olcsó árban, darabonként 2 pengőért szerzhető be a kamara címén: Debrecen, Hunyadi-u. 5. sz. alatt.

Üzenet a Németországban lévő magyar gazdaiifjakhoz!

Kedves fiatal gazdaiifjaink! A hazautazás programja már készen van és ezek szerint a csoport október közepén érkezik meg Budapestre. Még csak a hallei gyülekezés napját nem tudom pontosan közölni, mert erre vonatkozólag várom a hallei és a berlini gazdaiifjok pont levelét, ami egy-két napon belül biztosan megérkezik. Mindenki azonban úgy készüljön, hogy október hó 11-én, vasárnap este 8 órára a hallei vasutállomás II. osztályú várótermében legyen. Amennyiben a gyülekezés napja nem ekkor lenne, azt a részletes tájékoztatásban, amit mindenkinek elküldünk, közölni fogom.

Ha valakinek költőpénzre lenne szüksége, ezt már most kérje a szüleivel, hogy hozzánk legkésőbb szeptember hó 22-ig beérkezzen. Azért szükséges, hogy ez a pénz idejében beérkezzen hozzánk, mert nekünk még a Nemzeti Banktól kivitteli engedélyt kell kérni. Felhívom figyelméteket, hogy a munkanaplót egészítsétek ki és a legutóbbi időben végzett teendők is részletesen vezessétek be, mert a hazautazás alkalmával ismét meg fogom nézni.

Üzenetek: Kelemen Józsefnek: Értesítésk, hogy utievel megoshozabításához Pest vármegye állapítja hozzájárulást és az erdő szőlő hivataltól értesítse a berlini konzulátusnak elküldött. Erről a konzulátus is értesíteni fog Tégéd. Ne felejtél el és figyelmezzéssel engem a találkozás alkalmával, hogy Részre a berlini tartózkodás ideje alatt őshé átnéző vizumot szerezz be.

Csonka Ferencnek és többeknek: Igen díszesre eméltétek, de meg kell születeknek magyar gyümölcsrel és borral szeretnétek kedveskedni, azonban ez igen körülményes eljárással és nagy költséggel jár. Azzal a pénzzel, amennyibe egy ilyen csomag elküldése kerül. Németországban ugyanazt a magyart gyümölcsöt sokkal olcsóbban szerzhetitek be. Exportváltaltnak nagy mennyiségben szállítanak ki Németországba gyümölcsöt; és az itt megfellelően csomagolva külön vázokba rakják, ugyohgy az szépen érkezik meg Németországba. Az egyes csomagokat pedig bizony sokszorra átrakják és annak az német értékehez érte. Nevezetesen össze lehet törve. Nehányan már megpróbálták és

megbánták. A bor szállítása még nehezebb, mert nemcsak itt vizsgálják meg, hanem Németországban a megérkezés után valamely közelfekvő vámhivatalban, oda kellene utazni és ott átvenni. Szóval annyi utazással és kiadással jár az ilyen kisebb mennyiségben való külföldre szállítás, hogy ezzel magatoknak csak nagy költséget, német születeknek pedig csak kevés örömet tudnátok szerezni.

Veres Gyulának: Leveletet kedves emlékeim közt közöl megörizni. Igaz magyar lelkes színe megnyilatkozás nagyon jól esett. Közel másfél óvtizede helyezem el évenként a tanulni vágyó

magyar gazdaiifjakat Németországba és megnyitással látom, hogy nem végeztem felesleges munkát, mert ez alatt a hosszú idő alatt Németországban járt magyar gazdaiifjak a német gazdaságiifjok körében szerzett ismereteket, idehaza hasznosan értékesítik és közülük igen sokan példánzó munkásságot fejtenek ki Szövetségünk helyi szervezeteiben és lakóhelyük szövetkezeti életében is. Meg vagyok örögzőve, hogy hazakereskedés után szülébb házában, sok csapástól sújtott Keletmagyarországi szülatársuláimnak példánzó hasznos tagjai leszel.

Mindnyájatokat szívélyesen üdvözöl a közeli viszontlátást!

Teölyges István dr., ügyvezető igazgató.

Mit érez a magyar gazdaiifju, amikor Mussolinit hallja?

Lapunk hasábjain megemlékezünk arról a lélekelmélő pontinai ünnepségről, amikor Mussolinit az Olaszországban tartózkodó magyar gazdaiifjak üdvözölték a csepülés megindítása alkalmából.

Most az egyik résztvevő, Fehér Elek barátunk, küld szüveiből bugyngyó tudósítást a gyönyörű jelenetről.

Leközöljük szöröl-szóra, mert igaz és őszinte lelkiivilágoló tár föl minden sora:

Éljen Magyarországi!

Ez a két szó, Mussolini ajkán hangzott el, itt a pontusi mecsarak helyén tartott azon az ünnepségen, amelyet a lép első termésének csürbetakarítására augusztus hó 19-én rendeztek. Ez az évenként megismétlődő ünnepség Olaszországban gyözelmi ünnep, mert diadalt aratott a vad természeti erőkön a fascista fegyverrel, az „elével”.

Mi, magyar gazdaiifjak is, akik a „Falu Magyar Gazda és Földművelés Szövetség” jóvoltából jöttünk Olaszországba tanulni, megjelentünk a gyönyörű ünnepségen, hogy együtt örvezzünk azzal a diadalt ülő

fascista néppel, amelynek nagy verése, annira szívén viseli a letipott magyarság sorsát.

Amit itt láttunk, az nekünk egészen új és szokatlan látvány volt. A Ducet a tartomány vezetősége fogadta néhány fascista hódalattal, a fogad leirhatatlan lelkesedés közben. Itt ugyanis nincs szükség a hangzatos beszédekre, mert a fascista ország nem a beszéd, hanem a tettek és a rendezetett hazája. Az első, amit Olaszországban meg kell szokni az idegen nemzetek fialnak, a rendezetett és a katonás fegyelmesség. Aki ezeket nem nem tudja megszokni, az a magyar gazdaiifju ne jöjjön Olaszországba.

Mi is ennek a katonás viselkedésünknek köszönhetjük, hogy magunkra tudtuk vonni a Duce figyelmét ezen az ünnepségen. Szemmel láthatóan megnyertük a tetszést, mert kitüntetett bennünket pár szóval.

Beszédjében számunkra legfelémből az volt, amikor egyik társunk jelentésszerű üdvözlésére a mi édes magyar nyelvünkön ezt a két szót mondta: „Éljen Magyarországi!”

Ezt nekünk, egyszerű magyar gazdaiifjaink mondta az a hatalmas hazájának férfiú, aki nemcsak hazájának, hanem a mai korak egyik legnagyobb vezető alakja. Jól esik ilyen hallani, különösen azokkal a véleményekkel együtt, amelyek a magyar igazgatót időnként angol földön is elhangzanak...

A elarolt területeken élsmítják a magyar szót, kiutasítják az oda utazó magyarokat, nyilatkozik Benes, az igazságy halad tovább a cél felé.

Azt pedig, hogy ezeréves területeinkön a magyar szellem, a magyar tudás hivatott uralkodni, bizonyított azok a fényes eredmények, amelyeket a mostani olimpiáson versenyzőink, akiket szüveiből köszönt innét a Földközi-tenger partjáról, elérték.

Pontinai, 1936 augusztus 24.

Szerkesztő ur igaz tisztelője: Ifj. Fehér Elek.

Amy Mollison, a világhíri angol repülő nő
Három világkörüvet állított föl

Erős a magkivitelünk Olaszországba

Megindult a magkivitel és eddig is egyes megfélemlésekben jelentős tételeket sikerült külföldre elhelyezni. Különösen fontos ebből a szempontból, hogy nagy mennyiségeket szállítottunk többek között a biborheréből exkluzívországokba, vagyis nemesvaluta ellenében.

Folyik a fehérehere kivitel is. Tizenhárom vagyon fehéreherre olaszországi kivitelére történt engedélyezés és a szállításoknak szeptember 30-ig kell lezárnyolnia. A fehéreherre-export — állapították meg örömmel a magkereskedelemben — nincs kontingenshez kötve. A Magkiviteli Iroda a kereskedelem bejelentését tudomásul veszi és a szállítást zavartalanul bonyolíthatnak.

Az exportöröknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy ha a szállítási határidőre nem vizsik ki az árut, akkor vagyonként ezer pengőt fizetnek. Egyedül korlátozás a fehéreherre-exportnál, hogy cégenként napi egy vagyon áru exportkötelezettség bejelentését fogadják el.

Gyümölcsfa nem árulható a piacon

Darányi Kálmán dr. földmivélségi miniszter rendeletet adott ki, amelyben szabaddá teszi a rózsa forgalmát, megtiltja a gyümölcsfák piaci árusítását és kötelezővé teszi a jeltáblázást az egész faiskálai forgalomban. Az új rendelet legnagyobb jelentőségű intézkedése kétségtelenül a piaci árusítás betiltása. A helyi hatóságok, a gyümölcstermesztő közösség, de maguk a komoly faiskálák is régóta követelték már a cseméték ilyen árusításának megtiltását, mert mérhetetlen károkat okozott. A piacon kínált oltványokról senki sem tudhatta, hogy hányadik piacon hányodnak már. Tele lehettek mindenféle betegséggel, de sokszor már a pusztító életképesség is hiányzott belőlük, száradtak, vagy fagyosak voltak.

Az új rendelet értelmében csemétéket a jövőben csak faiskálákban, vagy pedig a faiskálák meghatározott helyeire engedélyezett terakataiban lehet eladni és vásárolni. Ezzel erős korlátok közé szorult azoknak a kontárokban a tevékenység is, akik minden skatundás és félszerűség nélkül csak diszkréditálták a faiskálai termesztést és ezzel annyi kárt okoztak a közérdeknek és maguknak az igazi faiskáláknak is.

Emelkedtek a sertésárak

A budapesti sertésvásáron az utóbbi időben a felhozatal csökkenésével az árak emelkedtek. Az áremelkedés oka, hogy a mult évi kucorichányi miatt kevés sertést állítottak be a piacon. Ilyen körülmények között gyakorlatilag az export is nehézséges folyik. Különösen vonatkozik ez Németországra, mert ebben a viszonylatban megállapított árak nem felelnek meg a belföldi magasabb áraknak. Az árak szilárdulásaához hozzájárult az is, hogy megindult a csehszlovákiai kivitel is és a csehszlováki áremelkedés nyomán a cseh piacon jó árakat tudunk elérni. A csehszlováki kivittel a Mezősér András előnként alatt működő sertéskivitel egyesültségon bonyolítja le, amelynek intézőbizottsági elnöke Eszenyi Jenő. Az egyesülés 40.000 darab előreszt szállításra vonatkozóan kötött megállapodást. A sertések ellenértékét a csehek nagyobb-részt fát és kokszal fizetik ki. Az ideál jó kukoricatermesztés folytán a gazdasági sertésállományuk növeledni igyekeznek és így remélhető, hogy az év végéig már annyi sertés kerül a piacra, hogy az exportigényeket kielégítessen ki tudjuk elégiteni.

Az ideai bortermés értékesítése

Az elmúlt hetekben gazdákörökben sokat foglalkoztak az ideai bortermés értékesítésének lehetőségeivel.

Ma már minden kétséget kizáróan tudtunk mondhatók a hatmillió hektoliteres terméscsészé és az idő előrehaladásával jobban át lehet tekinteni a szőlő állását. Jólinformált szakkörökből származó értesülésünk szerint az ideai szüreti eredmények kedvező esetben négy millió hektoliterre becsülhetők.

Ennek a várható szüreti eredménynek az értékesítése már nem fog leközvetlenül nehézségeket jelenteni. A felesleg, amelyeket értékesíteni kell, körülbelül egymillió hektoliter tehető, amiből külföldre, Németországban és Svájcban körülbelül 350.000 hektoliter elhelyezésre készülhetünk. Spanyolország ezidén valószínűleg nem jelentkezik a borpiacra, úgy, hogy esetleg megnyílik más országok felé is elhelyezési lehetőségek. Különösen fontos ebből a szempontból, hogy jelentős tételeket tudunk majd szőlő formájában külföldre árusítani. Szakkörök a belső szőlő- és bortyúsztás emelkedésével is számolnak, így tehát remélhetőleg zökkenőmentesen bonyolítható le majd az ideai termés értékesítése.

A kormány már eddig is minden

szükséges intézkedést megtett az értékesítés elősegítésére, s arra, hogy az esetleges horvádiány elkerültesse. Gazdákörökben különösen kedvező hatást váltott ki, hogy a svájci bortértékesítéssel kapcsolatban a kereskedelem 17 filléres termelői mustár fizetésére vállalt kötelezettséget.

A földmivélségi minisztérium az új bortörvény végrehajtási utasításának kibocsátásával foglalkozik most, és előreláthatóan ez rövidesen megtörténik. Egyéb vonatkozásokban is folynak az illetékes tényezők és az érdekeltek között a tárgyalások a borfelesleg értékesítése ügyében és ezeknek a tárgyalási anyagoknak az ismeretében állapítják meg a szakkörök, hogy most már biztosan remélhető borkezelésünk sine elhelyezése.

A bor raktározásának a kérdése is nagyon foglalkoztatja a szőlőgazdákat. Mindenekelőtt arról van szó, hogy különböző bortermelői központokban megfelelő pinceket létesítsenek. A szőlőgazdákot nyugtató hitel kérdése is időszerű. Kereskedői körökben is foglalkoznak az ideai borterméssel kapcsolatos ügyekkel. Így a bortekereskedők érdekvégszelet legutóbbi ülésén megnyugvással vette tudomásul a kormány az esetleges horvádiány megelőzése érdekében tett intézkedését.

Új rend a paprikaértékesítésnél

A paprikarendeletről kapcsolatban illeltek helyről az érdekeltek tájékoztatására a következőket közlik:

A paprikaörlemény tulajdonosainak augusztus 14-én, vagyis a rendelet megjelenésének napján, a készletükben lévő fajtánként tíz kilogrammot meghaladó paprikaörleményt be kellett jelenteni annak a egyvízszálós állomáshoz, amelynek címét a minisztérium bárcá mutatja. Ennek a bejelentésnek legkésőbbi határideje augusztus 28-a volt. A paprikaörleménytulajdonos ezt a bejelentést augusztus 14-én minden korlátozás nélkül. A szeptember 15-én megmaradó paprikakészleteket azonban kivétel nélkül mindenki és tekintet nélkül a megmaradó mennyiség nagy-

ságára, feltéve szeptember 16-án átvetésre kelendőnek az illetékes paprikaszövetkezetnek és ugyanakkor kötelező a meglévő készlet újból zárolás (minősítését) kérni az illetékes vegyikísérleti állomáshoz.

Augusztus 14-étől, tehát a rendelet életbelépésétől kezdve a megörölt és minősített paprikát az öröltöt a helyi malomokból már nem viheti el, hanem ezt csakis a szegedi, illetve kalocsa paprikaszövetkezetnek tartozik átadni, ahol a beszállított mennyiséget a hivatalosan megállapított árakon készpénzfizetés ellenében azonnal átveszik. Ugyanitt igényelhetik paprikaszükségeiket a paprikagyűjtőszövetkezetek. Szeptember 16-ától kezdve csakis újból minősített és újonnan zárolt paprikát szabad forgalomba hozni.

A burgonya értékesítésének kérdése

Az illetékes kormányzati tényezőket és az érdekel gazdasági szakköröket erősen foglalkoztatja a burgonya értékesítésének kérdése. Amint a legutóbbi terméscsészé is mutatják, az eddigi kilátások után itélve, körülbelül 8—10 millió méter-mázsával nagyobb burgonyatermésünk lesz az idén, mint amilyen tavaly volt. Ennek a tekintélyes mennyiségnek az értékesítése természetesen nagy feladat elé állítja a kormányt. A burgonya értékesítésének és megfelelő feldolgozásának a biztosítása ugyanis annál nagyobb érdek, mert a burgonya egyike azoknak a termelési ágazatoknak, amelyek a kisemberek nagy tömegeinek a megélhetését érintik.

Az értékesítés kérdésénél első-sorban természetesen az export jöhet számításba. A burgonyakivitel tekintetében ma az a helyzet, hogy Olaszország minden bizonyossal az idén is nagyobb mennyiségű burgonyát vett át. Azonban, mivel az olasz burgonyatermés is meglehetősen jó, nem remélhetjük azt, hogy Olaszország esetleg az idén nagyobb

mennyiségeket tud felvenni, mint az eddigi éveken. Eddig körülbelül 1300 vagyon burgonyát exportáltunk, főleg Délamerikába, Argentínába és Uruguayba, kisebb mennyiségű Egyiptomba. A délamerikai szállításoknak novemberig kell lezárnyolnia, mert novemberben már beérnek az új argentinai burgonyatermés és akkor már az argentin piac elvész a magyar burgonya számára.

A mutatózó exportlehetőségek kizhasználása mellett feltétlenül gondoskodni kell, hogy a belföldi fogyasztás ellátásán túl megmaradó burgonyatermésünk egy része ipari feldolgozás útján nyerjen értékesítést. Arról volna ugyanis szó, hogy a mezőgazdasági szeszifőzők első-sorban a burgonyát használnák fel szeszifőzési célokra és a szeszifőzés szempontjából számbajöhető többi termények, mint a répa, tengeri, stb., csak akkor kerüljenek feldolgozásra, ha a szeszifőzőknek saját-termesztésű burgonyájuk nincs, vagy pedig a burgonyájukat adatszálításra súlyosanban érintené a szeszifőzés jövedelmességét. A szakkörök szá-

Paolino, a világhírű spanyol borszó, akit a vörösök bosszúból megölték.

molnak azzal is, hogy burgonyatermés megfelelő értékesítése érdekében az illetékes kormánytényezők a melaszok szeszifőzés céljára való felhasználását ebben az évben meg fogják tiltani. A burgonya felhasználása természetesen a szeszifőzés ipari oldalán is komoly megfontolást igényel, bár a kérdés kedvező megoldását ezen a ponton kétségessé teszik azok a misztikai nehézségek, amelyek az ipari szeszifőzáraknál köz-tudomás szerint fennállnak.

Bármilyen mód és lehetőség kerül is előtérbe burgonyafelhasználás értékesítésénél, a kétségtelen, hogy ezzel a kérdéssel az illetékes kormánytényezőknek és a szakköröknek behatóan foglalkozni kell és együttes erővel mindent el kell követniük, hogy a kérdés rendezésénél a gazdasági közérdek szempontjait és a termelői érdekek érvényesülését és nyerveken száz százalékban kielégítést.

Külföldi buzapiacok hírei

Érdekes adatok érkeznek a nemzetközi buzapiacról. A cseh terméscsészé adataiból megállapítható, hogy a buza, rozs és árpatermés jóval alacsonyabb a tavalyinál. Az ideai buza-termés Csehszlovákiában 2.2 millió mázsával, a rozstermés 2.4 millió mázsával, az árpatermés pedig 0.88 millió mázsával kevesebb a tavalyinál.

Romániában jelentős feleslegek vannak. Az áralakulás körül eddig sok bizonyodalm volt, mert exportra nem voltak még elhelyezhető a feleslegek. A napokban nagy áresés jelentkezett a gabonapiacra. A buza, a tengeri és a rozs 1000—2000 lejjel esett vissza vagyonként. Arról is érkeznek hírek, hogy nagy külföldi gabonakereskedelmi cégek, amelyek eddig jelentős üzleteket bonyolítottak le a román piacon, most visszavonulóban vannak.

A legérdekesebb jelentés Csiszágóól érkezik. Ugyátszik az illetékes tényező nem hajlandók tovább szó nélkül tűrni azokat a nagy áremelkedéseket, amelyek eddig mutatkoztak. Szeptember 1-től a csiszágói gabonatosdén havi szállításra kötött üzletet után a törvényesen megengedett áremelkedés vagy árcsökkenés az előző napi zárolathoz viszonyítva buskelentént 8 cent lehet. A 8 centes eltérés csak buza, tengeri, rozsról és árpára vonatkozik, míg zabnál az árkilégés maximuma 6 cent lehet. Amerika, a nagy spekuláció hája, tehát gátat vet a féltelen tözsedésnek, és éppen a gazdálékokra való tekintettel megakadályozza az árkilégést.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A vetőmag

megfelelő minőségű a termelés sikerének egyik legfontosabb feltétele.

A vetőmagot illetőleg mindenképp elötte arra kell ügyelnünk, hogy az egyes magvak kellő fejlettségűek és egészségesek legyenek. Az apró, aszasodott, töppedt szemekben elgyengült, fejletlen csíra lakozik és mellette kevés a tartalék-tápanyag. Ha a fejletlen csíra kibúvik is, kedvezőtlen viszonyok között — tartalék-tápanyagok hiányában — a csíra könnyen elpusztul még mielőtt meggyökeresedhetne és így gyökerezés révén táplálékhoz juthatott volna.

Hiba az is, ha a szemek közt sok repedt héjú van, mert az alább említtendő csávázó folyadék az ilyenek csíra-képességét tonkire teszi.

Legnagyobb hiba, ha a vetőmaggal együtt gyommagvakat is viszünk a talajba. A gyommagvak közül többen oly parányiak, hogy nem is tűnnek fel a vetőmagvak közül, ha jól meg nem nézzük. Pedig milyen nagy növényvédelmi kár a szántóföldön és ezekben milyen sok talajerőt vontak el miveleti növényeink elől és — ami szárazságra hajló klímánk alatt talán még fontosabb — milyen sok nedvséget vontak ki a talajból növényeink és állandó párolgatásuk révén. A szűcs földének a nagylevelű gyomok több vizet használnak el, mint a miveleti növények; ez azt jelenti, hogy a gyommentes és porhanyón tartott talajon a miveleti növények felányira se érzik meg a szárazságot, azaz felányiri erővel is behátrik, mint az elgyomosodott földekben tengődő miveleti növényeink. Fontos tehát, hogy rostkák, tridrók segítségével alaposan tisztogassuk meg az elvetni szándékolt magvakat. Bárcausk minden faluban lenne már Selektor nevű kombinált tisztító-székreny, melyet talán szövetkezeti útton a kiszáradt is hasznukra fordíthatnák.

Ne használjunk vetőmagnak olyan magvakat, melyek a képheben megázta, magtárban megmelegedtek, megdusodtak. Az ilyen magvak csíra-képességüket rendszerint elvesztik.

Gabonamérek vetőmagvaát az elvetés előtt üzőg élen csávázni kell. Kiszáradtáknak még ma is a línhat-teszt csávázási módszer ajánlható leginkább. Készítsünk egy kádban vagy nagyobb dézében 1—2%-os rézszulfát oldatot. A magot tegyük ritkaszevű szűskelbe és szeszükösárába s így mártjuk be az oldatba. Itt dorozóljuk, keverjük a magot, hogy a rézszulfát előereje a gabonamagvakon lévő minden üzőgspórára eljusson. Közben merjük le a gálicoldat felületére jutott léha szemeket, üzőg-csomókat, stb.

A ló mellkasát

különös figyelemre kell méltítani, ha a ló 6 évtől kezdve megállapítani. A szervezet tartós munkaképességének, a kitarásának ugyanis főfeltétele, hogy az izmok oxigénnel bőven ellátnak legyenek. Az oxigénnel való ellátás pedig attól függ, hogy mennyi levegőt tudnak befogni a tüdők és hogy mekkora a szív. A tüdők és a szív nagyságára vonatkozólag pedig a mellkas méreteiből szereshetünk tájékozódást.

Azt a lovat becsljük többet többre, melynél szélesebb, hosszabb, mélyebb mellkast találunk. Egyenként e méretek nem döntő jelentőségűek; ha ugyanis egyik kevésbé is felel meg a követelményeinknek, a másik méret ezt kárvihathatja; így a lapos mellkas még nem zárja ki a nagy munkateljesítményt, ha mélységben különösen jó.

Nyergeslovaknál különösen súlyt helyszünk a mellkas mélységére, mert így a mellkas üre elegendő lesz még akkor is, ha a hát rövid.

Ugyancsak nyergeslovaknál súlyt helyszünk még a mellcsont hosszúságára. Ha a mellcsont elég hosszú, akkor a nyergesheveder még erre jut és nem a bordáira. A bordaívlen fekvő heveder ugyanis akadályozza a mellkas tágulását (mely belégzést), mielőtt megszorítjuk; ha pedig nem szorítjuk meg, akkor lazán fekszik a nyerges ló hátán.

Ha a mellmélység és a marmagassághoz viszonyítva nagy, akkor a termelt zömök. Ha pedig a mell szélessége és a végtagok aránylag hosszúak, akkor a ló „nyakiglab”, sok levegőt van alatta”. A zömökesség ugyan nem szokott a gyorsaság jelelőjére lenni, de azért a nyakiglab testakat se előnyös, mert — mint előbb olvastuk — a sekély mellkas kicsi szívet és tüdőt rejt magában. Ezt a formát főképp az olyanlovaknál találjuk, melyeket fejlődésükben valami ok (korai befogás, betegség) megakasztott.

A szívet azért látjuk szívesen széles mérettel és kellő izomszággal, mert reméljük, hogy mögötte egy széles mellkas, jól fejlett váll van és hogy nagy erő rejlik a törzset a vállhoz fűző izmokban. A keskeny-szűgyű ló szűkmellű és gyenge vállú s ha már fáradt, akkor sűrűn „bokázik”.

ASSZONYOKNAK, CEÁNYOKNAK

Szüreti különlegességek

A finom, édes mustot mindenki szereti, sajnos, azonban friss állapotban az az csak néhány hétig kapható. Pedig gondos eljárás mellett a must sokáig frissen marad és palackokban igen jól eltartható.

A must pasztörizálásának módja a következő: A zamatos, illatos szőlő mustját vásonkondón gondosan át-szűrjük, aztán szódás vizet kíméssel, köböltet és megszigarított, vastagfalú üvegekbe töltjük. Az üvegekben 7—8 centiméternyi helyet üresen hagyunk és ha az üveg nem patentzárás, forró vízben kímösött fadugót teszünk bele, amelyre drótból biztosító csomózást alkalmazunk, hogy pasztörözés alatt a dugó ki ne pattanjon az üvegből. A pasztörözést éppen úgy végezzük, mint a befőtéknél szokás, csak hosszabb ideig: az üvegeket félórán át tartjuk bent a sterilizáló üstben. A hőmérséklet azonban 70 C foknál ne legyen magasabb. Fél óra múlva az üvegeket kiszedjük a forró vízből és másnap a pasztörözést megismételjük. Ekkor az üvegeket óvatosan kihűtjük, eltávolítjuk róluk a biztosítóköteget, az üveg száját alkoholos ruhával letöröljük és a dugót szurkolk vagy parafinnal vonjuk be. A palackokat ezután hűvos kamrába állítjuk, ahol tartalmuk csunya, zavaros lesz, pár hónap alatt azonban szépen megtisztul. Az üllédék az üveg aljára csapódik le s ezt használhat előtt szűrőselel el kell távolítani belőle. Ha a szőlő egészséges volt, a pasztörözést jól végezzük, az üveglackokat légmentesen zártuk el, az így ellett must évekig frissen megmarad.

A szőlőlevéltárt vastaghéjú, husos csemefajtaiból a legkiadósabb készíteni és ha fehér szőlőt dolgozunk fel, úgy a fánlatos azt vörös vagy kék fajtaival színezzük. A szőlőt nagyon gondosan mossuk meg, hogy egy szem homok se maradjon a héjakon, aztán a lehozott zsemeket összezuva, egyszer forrásig feltöltjük és szétán átőrjük. Az áttört big gyümölcslevet ileptetés nélkül, azonnal be kell tenni. A bestrésztés igen óvatosan kell eljánni, mert a cukor lehozásánál kezd s ez névellett is a karanténbetegségek levegőre azért lehetetlen nagy szádszámú edényben végezzük a bestrészt, hogy minél rövididebb idő alatt elvezegheszünk az áttört szőlőlevesre. Ha szőlőlevesnyárt akarunk készíteni, akkor a héjat nem adjuk bele az izbe.

Osztályozásoknak Péti só

a bevált magyar nitrogénműtrágya nélkülözhetetlen. Kérjen díjtalan ismertetőt! Pesti Nitrogén Műtrágyagyár R. T. Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. szám!

Ápró jófándcsok

A paradicsomtermés kifejlesztése végett a paradicsomtövekről gondosan vágjuk le a levelek hónaljában fejlődő fáttyujtóhajtásokat. Ezek egyidejűen végezzük a paradicsomcsanak felkötését is. A paradicsom peronosporizója ellen a nyári meleg egek után 1 százalékos bordó lóvíz permetezzzük a növényeket. Szállítási céljára a paradicsomot akkor szedjük, amikor az még kemény s a színeződés elején van. Konzervgyárak részére vagy azonnali felhasználás céljára azonban teljesen érett állapotban szedjük.

Az angrógyapajból készült köbörtárk 1—2 év óta divatba jötték. A gyapjút tudvaleg a nyul szőrözetből időnként ki kell férsíteni. A legjobb minőségű (fehér, tisztá) gyapjú kilogrammjáért napjainkban ugyan 30 pengő is létezik, a közepes minőségűt pedig 10—20 pengő árnak, de nem szabad felelni, hogy egy kifeltelt nyul után átlag évente csak 200—300 gramm gyapjutermsést várható. A jó tenyészállat ára magas: Tenyészérett bak ára 45, anyaré 35 pengő.

Dióból termelésre ajánlott fajták hazánkban a Sebeshelyi gömbölyű és a Milotai dió.

kisajtozt gyümölcsöspépet kocsonyapörögbe besírtjük és még forrón az előmelegített üvegekbe töltjük. Ha pedig levedt akarunk belőle nyerni, akkor a héjat is vaszattesszük bele. Arra azonban ügyelnünk kell, hogy mag ne kerüljön az izbe. Ezt úgy érhetjük el, hogy a héttörtől ki-sajtoztás után meleg helyre viszük és megszigarítjuk, aztán a magokat kirotástól megőrjük és a héjat csak aztán adzuk bele a forrásban lévő mustba, hogy azaz együtt lekvárosíthatóerő fűzőik.

Musthúsa. A friss mustot egy napig üllépedni hagyjuk, aztán egyharmadát összekeverjük. Ezalatt cémnáta fil-zótt dízőgerekkelöl fűzőreket készítnak, melyeknek egyik végén a cémna szabatottan hagyjuk. Mikor már a mustot besírtettük, literenként 5 deka finom átszittalt buzsizott mérünk le és adagolunk bele, folytonos keverés közben és óvatosan feltöltjük. A cémna fűzőtt dízőfűzőreket most egyenként belemártjuk a pépbe s a lábas felé felakasztjuk, hogy megszáradjanak. Mikor már kissé megszárítottuk, újra bemártjuk s ezt az eljárást mindaddig ismétljük, míg hurka-vastagságú burok nem képződik rajtuk. Ekkor kiszárítjuk, liszbe és cukorporba onyengergetjük s így kitűnő gyümölcsökönyszerű csemegét nyernük belőle.

KANYA TERÉZIA

Ételreceptek

Áttört burgonyaves. Másfél kiló burgonyát meghámozunk és nagyobb darabokra vágjuk. Két liternyi sz vízben kávéskandnával kímösanyagot, egy félvegő száraz répat fél teáskanál sót, fél teáskanál sómagot főzünk, majd hozzáadjuk a burgonyát és addig főzzük, míg a burgonya puha nem lesz. Akkor a levét átszűrve, feltesszük, a zöldséget kiszedjük, a burgonyát táiban átőrjük, a levét ráöntjük, a zöldséget visszarakjuk és újra feltesszük. Tálasat még kissé megsírtatjuk és egy fél teáskanál adunk bele sómagot és egy teáskanál sómagot. A kombájból vágott szép szeleteket a hártýájából és fagyudarábólolt megiszitva megmosunk, kiverjük, liszben és aztán ősszehabított egész tojásban megforgatjuk s mindkét felén hirtelen kisírtjuk.

Rizskorlett. Egy kanál forró szirhoz négyötöt kanál rizst adunk és fél fej vöröshagymát. Mikor kissé megpárolódott, félöntjük forró vízzel, hogy üljny magasan ellepje a rizst, megzósítjuk, törtört borsot adunk bele és feltöltésnyaggyú vadat, aztán a tűzhely szélén, fedő alatt pároljuk.

Az élelcsélt gabonakészletet egy résétt állásúlt takarmányozására szokták felhasználni. Legfőképp a sertéssel etetjük. Minthogy azonban a szemes termények javát könnyű és aránylag magas piaci áron tudjuk értékesíteni, a gazda alaposan fontolja meg, hogy nem jár-e jobban, ha gabonáját eladja és helyette más, azonos értékű, de olcsóbban kapható gyári mellékterményt vásárol. Etelezésre a takarékos gazda elsősorban a másodrendű gabonát használja fel; ezeknek a keményítőforrtéje a teljesztemükénél ugyan kisebb, de fehérjetermtalmuk nagyobb. A zabot cséplés után azonnal nem ajánlatos — különösen lovakkal — etetni, hanem csak 5—6 heti tárolás után, mert könnyen emésztési zavarokat okoz, melyek köllikában mutatkoznak. Az árpa etetésével lehetőleg takarékoskodjunk, mert ha ilyenkor más abrak hiányában sok árpat etetünk, nem marad elegendő a malacok részére. Még pedig közzismert, hogy a malacoknál az árpat nehéz más abrakfével pótolni.

Arzénos permetezőszerek használatuk tudvaleg a rúzó kártevők ellen. Minthogy pedig e szerek az emberre nézve is súlyos mérget jelentenek, nagyon kell vigyázni arra, hogy gyerekek kezébe ne jusson. Ne tartunk nyílt helyen és írjuk rá, hogy erős mérég. Ne készítsünk belőlük permetezőanyagot kútk közelében, ne hagyjuk azt nyílt edényben, hol ember vagy állat hozzájuthat. Permetezés közben kössük be kendővel szánkat, orrukat, hogy az arzén bele ne jusson. Ha mégis permetezés közben rosszul fogunk el a munkánktól, előbb hánytatót kell nekünk beadni s aztán orvoshoz vinni. Nyári érségi gyümölcsöt az érs leélt előtt 3t héttel szabad arzénal utóljára megpermetezni. Az arzénal permetezett fák alatt csak olyan konyakait terményelhet szabad termelni, melyeket megadósítva fogyasztanak (kalaróz, zeller) vagy földalatti gumókat (burgonya, répa). A barack- és mandulafák arzénal egyáltalában nem szabad permetezni, mert ezek arzénmérgezésbe esnek és így nagy kárt tesznek bennük.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Szölet csak engedéllyel telepsünk!

A földművelésügyi miniszter az engedély nélküli szőlőtelepítések megzátása érdekében közzétett egy rendeletet a vármegyei közigazgatásról. A rendelet által közzé miniszteremmel arra az értesítésre, hogy március 7-1 közzétételének szigorú tilalma elenére az ország különböző részein valóztalanul nagy arányban folynak az engedély nélküli szőlőtelepítések, mert ezek megakadályozása érdekében az illető hatóságok a legtöbb helyen nem lépnek fel kellő szigorral és eréllyel.

A miniszter a szőlőtelepítések leg-szigorúbb megtorlását követeli a vármegyei vezetőllyel és ezért felhívja az alispánokat, tegyék költenséggé az illetékes elsőfokú hatóságoknak fegyelmű felelősség terhe mellett, hogy az előztes engedély kiközösítése nélkül szőlőtelepítéseknek ellen a kárhátsi eljárás hatálatlanul indítsák meg és ítéletüket a törvény teljes szigorának alkalmazásával soronkívül hozzák meg.

Órési melléktermek térítés elleni kiadása

A m. kir. budapesti 8. sz. élelmező raktár (Budapest, III. Vörösvár-ut 105) értesíti az érdekelteket, hogy a raktár malmban nyert összes melléktermekek, ugymint buzatkarmanlyuzs, buza- és rozskorpa, valamint buza- és rozscsomópalást hulladék (ocsu) az ádbbi térítést ár előzetes lefektetés ellenében megint a termelők rendelkezésére állnak, illetve eladásra kerülnek. A térítési ár: a jutakorszásszállak egyvitt, a fenti raktár, a mindenkori befizetési napot megelőző tizedesi átlagár 10%-os engedménylen. Az ár befizetése a fenti raktár 63.875. számú postakártya-igazságtári csekkszámjára történik.

MINDEN UJ ELŐFIZETŐ a faliú polgári táborát erősíti!

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó 30-án lejár...

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Table with 2 columns: Category (Negyedévi, Féléves, Éves) and Price (1 P, 2 P, 4 P).

A VASÁRNAP kiadóhivatala. Budapest, V. Bányó-utca 24.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Adósom a háború után megvett élelmiszer házat az adó közteljes...

Kérdés: Szőlőtelekhez fűszakorlatok használnak, mert azokat magam termeltem...

Kérdés: Az egyik szomszédom kutyája megvesztett megmarra a kislányomat...

Kérdés: A szuperofrártóval összele buza alá keverhetem a pótisóval és milyen eredménytől?

Kérdés: A közleg földem mellett egy méternyire fákat ültetett. A fak árnyékkal nagy kárt tettek tengerterületemben...

Kérdés: Nem védett bírtokomnak adott kölcsönt a hitellező intézet, felmondhat-e abban az esetben...

Kérdés: 1. Milyen időskorára lehetnek a szomszéd fái az én meggyemnél? 2. A kővetőm a földemhez feltételeket...

Kérdés: Egy hagyatékából az örökösöknek az ingóságok jutottak osztályrésül...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. B. Hódmezővásárhely. Ha a szeghegyt kisse letomptuk, sokkal könnyebben verhető be a fába...

K. G. O. A gabonának egészséges, szabaráz és rostjaitak kell lennie...

K. G. O. A gabonának egészséges, szabaráz és rostjaitak kell lennie...

Tréfiák

A vers és az ezredparancs. Egy nyugalmazott ezredes dühösen az asztalra csap és így kiált fel...

A magas kor titka. A kilencvenöt éves öregelőt megkérdezi valaki: - Mondja csak, apóka, hogyan érte el ezt a ritka szép kort?

Melyiknek van igaza? Kohn polokairtözer árusításával foglalkozik. Grün vezet töle és néhány nap múlva találkoznak...

A tűztorony

Írta: Karl Hans Strobl. Vécsey Leó fordítása.

Este szürő fájdalomra ébredt, mit beteg foka okozott. Erőszakkal leküzdte fáradtságát és az ég felé nézett...

Peder újból felkereste öreghelyét, lábait a gránitlap mélyedésébe helyezte, hogy lássa a hazavezető utat...

Peder mögött kaján nevetés hallatszott. Ott állt Knut, mintha urát, Zebaothot idézné és a megsemmisülés sötét hatalmait...

HATODIK EJEZET.

Az elszabadult furiák

A láthatóran a vihar függönye mögött kezdődött a színhjáték. A hatalmas zenekar mind zavarosban hangzavarba hangolta hangszerét...

Itt volt az idő, hogy Peder meggyújtotta a világitótorony lámpáit. Knuth még mindig ugyanazon a helyen állott magyaráz emelt, átközdő karokkal és utána nézett...

Gyorsan meggyújtotta lámpáit, keresve kutatóan a világitó szerkezet körül, de minden eredmény nélkül. Nem törődött a lámpásokkal...

gosan énekelte zsoltárait a világ pusztulásáról. Néhány pillanattal teljes reménytelenség vett erőt Peder lelkén...

Felrohant a lépcsőn, felszakította a kamra ajtaját és bevilágította a sarkokba. Ott állt a kis láda, vastag porréteggel fedve...

Végre a kezében voltak az égők. Sietve csavarta be őket a lámpák torzába, hol sikoltva, ellenkezve helyezkedtek el rozsdás testükkel...

— Isten nem hagy el, Isten nem hagy el, — hangzott a toronyban. — (Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény. Gyom D egyfelmi tanár tejtermék (é=a) (r=i)

2. Szórejtvény. X X X L kötőszó

3. Szórejtvény. fájdalom cs lakat (Z=i)

Kérjük olvasónkat, hogy a rejtvények megjelölését a megjelölt és nyertesek névsorával a 40-ik számban közöljük.

Nem gazdaságos a sertés-és baromfiiponyésztés a törvényesen védett Rákoshelyi baktériumlőő

